

vršila svojo dolžnost, se ji ni treba bati šolske razredbe in je tudi lahko brez skrbi za svojo bodočnost.

Gospodarstvo.

Viničarsko vprašanje.

Iz krogov viničarjev in malih najemnikov prihajajo pritožbe, da jih gospodarji izkoriščajo ter jim ne dajo zaslužka, s katerim bi se zamogli pošteno preživljati, kljub temu, da nudijo malone vso svojo delavno silo gospodarju. Prepričal sem se v mnogih slučajih, da so te pritožbe upravičene ter mezde poleg nezadostnih naturalnih prejemkov popolnoma nepravilne. Ponekod morajo najemniki zemlje, katera ne zadostuje za prehrano rodbine, odslužiti najemnino za dnino 1 K, in tudi viničarjem se po nekod plača le dnina po 3—4 K.

Pri današnjih razmerah je pač jasno, da s takim zaslužkom nikdo ne more misliti na pošteno preživljanje, ako si pri vsej marljivosti ne zasluži v denarju niti za 1 kg koruzne moke na dan. Razumljivo je, da vsled tega revno prebivalstvo obupuje in sledi vsakemu klicu, ki obljublja poboljšanje stanja, če tudi z nedovoljenimi sredstvi.

Velik del gospodarjev je iz lastne razsodnosti in v pravičnem pojmovanju socialnih zahtev časa omogočil delojemalcem svoj obstanek s tem, da daje siednjim primerne naturalne prejemke, ter poleg tega tudi tako mezdo, da si zamorejo kriti vsakdanje potreščine. Na drugi strani pa se ne sme prezreti dejstvo, da je v obili meri kriva slabega položaja delojemalcev tudi delamrznost ter pomanjkanje čuta za izpolnjevanje dolžnosti, s čimer se produkcija in s tem dohodki gospodarja manjšajo ter slednjim jemlje možnost primerno poskrbeti za življenje delojemalca.

Zato naj skušajo vsi delojemalci, zlasti viničarji in mali najemniki, izboljšati svoj bedni položaj z marljivim in vestnim delom. Naj ne pričakujejo, da se uresničijo agitatorične fraze brezvestnih elementov, ki širijo namenoma nezadovoljstvo ter zbujaajo v nerazsodnih upe, da bo zemlja sama ob sebi kot zrelo jabolko pripadla vsakemu, ki jo bo hotel imeti. Proti takim škodljivcem družbe in države se bo nastopalo z vso strogostjo.

Istotako pa naj vsi delodajalci, zlasti vinogradniki ter večji posestniki vpoštevajo obupni položaj svojih delojemalcev ter jim marljivo delo nagradijo sorazmerno z višjimi dohodki, katere prinaša danes zemlja, vsekako pa v izmeri, da bo njih pošteno preživljanje zasigurano. Uverjeni smo, da bo želo pravo pojmovanje zahtev delojemalcev priznanje s podvojen uspešnim opravljanjem poslov ter bo rodilo tako tem bogatejšo nagrado narave.

Razmere v okraju so tako različne, da ni mogoče izdati enotnih določil, v katerih mejah se naj giblje dnevna mezda viničarjev in najemnikov. V obče začasna dnina viničarjev in najemnikov ne sme biti nižja kakor 6 K na dan, tudi če bi bila hrana zasigurana v naturi, ter se mora tem bolj približevati dnevni mezdi, čim manjši so naturalni prejemki.

V onih slučajih, kjer bi kljub temu gospodarji izrabljali neugodni položaj delojemalcev, zlasti viničarjev ali najemnikov, se morejo prizadeti obrniti na okrajno glavarstvo, ki bo vsak slučaj preiskalo.

Plemenski izbor v vinogradih.

Krivda nezadovoljive rodovitnosti marsikaterega vinograda tiči deloma tudi v tem, da stoji v njem mnogo jalovih trsov, ki sicer bohotno rastejo, vendar nikdar ali pa prav redkokdaj rodijo.

Ob času pustošenja po trtni uši se je lahko povsod opazovalo, da so se taki jalovi trsi v starih vinogradih najdalje upirali po-

ginu in mnogi viničar jih je prenašal nevpštevanjoč njih jalovost, potom zelenega ali suhega cepljenja na ameriansko podlago v novi nasad. Od tam so se prenašali cepiči zopet dalje in tako so se zaplodili ti jalovci tu bolj, tam manje, kakor je pač slučaj nanesel. Sploh se je cepljevalo in se še cepi trsje brez ozira na lastnosti trsa, ki da cepiče.

V prvi dobi po prenavljanju vinogradov, ko je rodovitnost teh takorekoč na vrhuncu, ni po jalovih trsah povzročen izpad pri trgatvi tako občuten, kakor pozneje, ko prvotna rodovitost popušča, posebno pa še, če pridejo vmes splošno manj rodna leta, kakor n. pr. lani in predlani.

Za prvo je treba se teh jalovcev znebiti na ta način, da se jih precepi na suho v razkol ali pa se trs odgrne do prvega člena pod cepljenim mestom ter nad tem členom odreže; iz člena požene divjak, ki ga je potem cepiti na zeleno in pogrobati. Lahko se pa cepi tudi tako nizko, da ni treba grobati. Cepiče je seveda vzeti od zanesljivo rodnega trsa.

Za naprej pa, ko bode treba zopet obnavljati vinograde in to bo ponekod kmalu, naj ne zadostuje samo se rešiti jalovih trt, ampak naj se tudi izbira za pleme iz med rodečih samo tiste, ki zadovoljujejo v vsakem oziru bodisi v rodovitnosti in kakovosti, bodisi v odporljivosti proti gnilobi ali drugim boleznim.

Umni živinorejec se ne znebi samo svojih krav-jalovk, ampak on zbira pri ostalih teleta za plemo le od tistih, ki so zdrave, že dobro razvite in se povoljno redijo, ki imajo primerno obliko in so izvrstne dojnice.

Da so ljutomerski konji na glaslu kot dobri dirkači, je poleg drugih činiteljev pripisati plemenski izboru, ki se tam v tem oziru že vrši dolga leta.

Hanaški ječmen, češka pšenica in rž so dosegli vrhunec popolnosti le radi smotrenega semenskega izbora.

Kaj se da doseči s pravičnim plemenskim izborom, nam priča med drugimi kulturnimi rastlinami n. pr. sladkorna pesa, v kateri se nahaja danes do 18 odstotkov sladkorja. Pred dobrimo 100 leti pa, ko so radi Napolenonevega celinskega zaprtja prišli na idejo iz pese delati sladkor, je vsebovala polovico manj sladkorja. S smotrenim izborom, narekovanim po konkurenci je tekem let dosegla sedanjo višino sladkosti, ki se jo pa skuša še vedno zvišati.

Ne samo prikladna zemlja in podnebje, ampak tudi plemenski izbor je pripomogel bosanski slivi do svetovnega slovesa. Bosanci ne izbirajo za razmnožitev le tista drevesa, ki vedno rodé, ampak ki dajejo tudi čim večji in čim slajši sad, ker vedo, da se od dobrega le najboljšo blago lažje odda in da le to lahko tekmuje na svetovnem trgu.

Takih in enakih zgledov bi se dalo naštetih še nebroj. In tako je tudi vinogradniku dana priložnost, da skuša v bodoče s skrbnim izborom povečati rodovitnost vinograda in odporljivost trt ter kakovost pridelka. (Konec sledi.)

Dopisi.

Sestre, Slovenke! Mi nočemo umreti! Mi hočemo živeti! so odmevi iz Korotana in Primorja. In kdo je dolžan in kdo ima največ zmožnosti vzdrževati in ustvarjati življenje? Žena — zato slovensko ženstvo, izpolni od Boga ti dano nalogo in žrtvuj življenju svojih bratov in sestra majhen dar svoje energije. Zberi se polnoštevilno v nedeljo, dne 20. t. m. ob pol 11. uri v zgornji dvorani Narodnega doma, da se razgovoriš s sestrami o delu slovenskega ženstva za neosvojene brate v „Kolu Slovenskih Sester.“ Pridite vse! Hčerke skupne matere naj družijo skupno delo!

Ptujski Sokol se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, zlasti pa našim damam, katere so s svojo pridnostjo v prvi vrsti pripomogle posebno moralno krasno uspelemu vončku.

Telovadba za moško deco odpade do 1. marca t. l., ker se nahaja vaditelj v nadučiteljskem tečaju v Mariboru.

Sokol vabi k Strossmayerjevemu večeru, ki se vrši prihodnjo soboto 19. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu s predavanjem br. starosta prof. Sovréta.

Ptujska kmetijska podružnica ne bo imela 20. svečana, ampak v nedeljo dne 27. svečana t. l. ob 9. uri svoj občni zbor po običajnem sporedu v dvorani gostilne g. Zupančičeve v Ptujju. Pri tej priliki bo predaval odposlanec tobačne uprave o sajenju tobaka. K obilni udeležbi vabi odbor.

Roditeljski sestanek v gimnaziji. V sredo, 23. t. m. ob 17. uri (5. uri pop.) predava v gimnazijski risalnici g. prof. dr. Zelenik o smernicah naše vzgoje. K predavanju se vabijo stariši, prijatelji mladine in dijaštvo. Po predavanju neprisljen razgovor med stariši in profesorji!

Zborovanje radi napeljave električnega toka. V nedeljo dne 20. svečana 1921 ob 9. uri dopoldan se vrši v Ptujju zborovanje radi napeljave električnega toka. To zborovanje, ki bo v dvorani na magistratu, bo zelo važno in poučno, ker se bodo odjemalci toka natančno poučili o cenah in napeljavi. Vsaka občina naj pošlje po več zastopnikov! Po tem zborovanju se istotam vrši poučno predavanje o pridelovanju tobaka. Kmetje, ki imate smisel za napredek kmetijstva, pridite polnoštevilno!

Za dijaško kuhinjo v Ptujju je nabral Josip Gajser na fantovskem večeru 173 K.

Narodna čitalnica v Ptujju priredi v soboto 19. t. m. društveni večer v spomin prvemu svojemu častnemu udu J. J. Strossmayerju. Predaval bo o njem prof. A. Sovré.

Rodbinska drama. V Lancovi vasi pri Ptujju je na pustno nedeljo zvečer kmet Štefan Murko ustrelil svojo ženo v prsa in usta, da je obležala takoj mrtva. Vzrok je bila ženina nezvestoba. Žena je očitno in pohujšljivo živela s hlapcem Jakobom Regvantom, s katerim je imela že dvoje otrok, najmlajši je komaj šele 10 mesecev star. Od strelav je bila ranjena tudi 10letna hčerka v desno roko. Hlapec Regvant je v kritičnem času pobegnil na podstrešje, od tam skočil skozi okno na dvorišče ter brez čevljev in klobuka zbežal. Murko se je prostovoljno javil orožnikom. Vsi prebivalci so na strani nesrečnega moža.

Gradišče. Dne 7. februarja 1921 je Alojz Zenljarič, posestnik v Stojncih, pri svoji gorici v Gradiščah po neprevidnosti zapalil posteljo, v katero se je močno natrkan spravil spat, ter se nato vsled premočnega dima zadušil. Par dni nato so pa našli v vinski kleti pod sedem dvaliterski lonci napolnjen zlatega in srebrnega denarja. Gotovo izvanreden slučaj za sedanje revne čase.

Državna zavarovalna družba „Jugoslavija“ je razširila svoje delovanje po vsej naši državi in ima za Slovenijo svoje ravnateljstvo v Ljubljani. Pozdravljamo to podjetje in mu želimo polni uspeh. Protestiramo pa odločno, da bi to naše podjetje nastavljalce uradnike bivših nemških zavarovalnic, ki so izrabljale svoj vpliv in denarno moč v nemškonacionalne svrhe. Opozarjamo družbo z ozirom na to dejstvo in če bi ta opozoritev ne zadostovalo, bomo o tem spregovorili v prihodnje več.

Kmetijski sejem v Pragi. Poverjeništvu za kmetijstvo je obvestilo ptujsko okrajno glavarstvo z odlokom od 1. t. m. št. 611, da se namerava organizirati skupen izlet kmetovalcev cele Kraljevine na veliki semenj v Pragi, ki se bo vršil od 28. februarja do 8. marca t. l. Vsi udeleženci izleta imajo vožnjo za polovično ceno na naših in čehoslovaških železnicah. Za potovanje je vsakemu potrebno najmanj 2400 K. Ker je za naš gospodarski napredek in za razširjenje obzorja posidnih posestnikov in podjetnikov praška razstava velike važnosti, priporoča poverjeništvu vsem interesentom obisk sejma. Kdor se hoče udeležiti sejma, naj prijavi svojo udeležbo najkasneje do 22. t. m. državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru ali državni kmetijski šoli v Št. Jurju ob Južni železnici ali državni kmetijski šoli v Novem mestu, ali pri kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani. Pri naznanitvi udeležbe